

องค์ประกอบของนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้าย

รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน

(ซีไรต์) ประจำปี 2558

The components of the novel in Thai S.E.A. Write

Award-finalist annual 2015

เยาวภา มูลเจริญ^{1*}

Yaowapha Moolcharern^{1*}

Received: 10 September 2018 Revised: 26 November 2018 Accepted: 6 December 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาองค์ประกอบของนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง โดยใช้กรอบแนวคิดด้านองค์ประกอบของนวนิยาย ซึ่งแบ่งออกเป็น โครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร บทสนทนา ฉาก และท่วงทำนองแต่ง ผลการศึกษาพบว่านวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีโครงเรื่องใหญ่ คือ มีโครงเรื่องใหญ่ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของ ตัวละครนำไปสู่โครงเรื่องย่อย ทำให้นวนิยายมีความสมบูรณ์ การนำเสนอแนวคิดมีลักษณะของแนวคิดสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาของสังคมในปัจจุบัน ตัวละครมีทั้งตัวละครมิติเดียวและตัวละครหลายมิติ โดยตัวละครหลายมิติจะเป็นตัวดำเนินเรื่อง ส่วนตัวละครมิติเดียวมีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่องและช่วยสร้างความสมจริงให้แก่เนื้อเรื่อง บทสนทนามีความสมจริงสอดคล้องกับบุคลิกตัวละครและเหตุการณ์ ฉากมีการสร้างทั้งฉากจริงและฉากสมมุติ ฉากจริงมีความสมจริง

¹ สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัด พะเยา 56000

¹ Department of Thai, School of Liberal Arts, University of Phayao, Phayao Province 56000

*Corresponding author e-mail: ohmo_3@hotmail.com

บรรยายสถานที่สมจริง เห็นภาพชัดเจน ฉากสมมุติสร้างได้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง
 หน่วยงานเขียนมีการใช้ภาษาที่ดี ทั้งบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และการใช้โวหารภาพพจน์
 ที่สร้างอารมณ์ ความรู้สึกเพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แก่เนื้อเรื่องและแสดงลักษณะเฉพาะตัวของ
 ผู้แต่งแต่ละคน

คำสำคัญ: องค์ประกอบของนวนิยาย รางวัลซีไรต์ นวนิยาย

Abstract

This research aimed to study the novel in Thai S.E.A. Write Award–finalist annual 2015 of 9 novels. The study’s framework includes the components of the novel: the plots, theme, characterization, dialogues, settings and writing styles. The result reveals that the 9 novels presents main plot which is the result of the character’s actions that leads to the sub–plot. Theme presents social reflection nowadays. The components of mate selection showing the characters’ conflicting thought is similarly prevalent in all the 9 novels. The round charaters run the narratives and realistically. The dialogues are realistically compatible to the characters’ personality and their emotional state in each situation. The setting include both real and imaginary setting. The real setting are clear and described realistically. The imaginary setting are suitably created according to situations in the stories. The writing style is good. The narrative and descriptive language as well as the use of figurative language is perfectly and it is the unique style of each author

Keywords: The components of the novel, Thai S.E.A. Write Award, Novel

บทนำ

ในแวดวงวรรณกรรมไทย นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่ได้รับความนิยมจากผู้่านจำนวนมากด้วยรูปแบบที่อ่านง่าย เนื้อหาให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ถ่ายทอดชีวิตคนในปัจจุบันได้ดี ทั้งยังมีสาระและแนวคิดแฝงอยู่ในเรื่องด้วย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 นวนิยายไทยมีการหยุดพัฒนาด้านเนื้อหาไปมากเนื่องด้วยสภาพสังคมและการเมือง โดย อิงอร สุพันธ์วิช (2552, หน้า 18–19) ได้กล่าวโดยย่อว่า ยุคของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองถูกจำกัด นักคิดนักเขียนที่แสดงความคิดเห็นตรงข้ามกับฝ่ายรัฐบาลถูกจับกุมขังหลายคนสภาพของนวนิยายในยุค 2500–2501 นี้จึงเวียนอยู่กับ

เรื่องเดิม ๆ เป็นเรื่องพาฝัน บ้านเทิงหรือหลักหนีสังคม ทำให้นวนิยายที่ออกมาในช่วงนั้นเป็นนวนิยายที่มุ่งเน้นให้แต่ความบันเทิงเพียงอย่างเดียว เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนใหญ่หรือเป็นนวนิยายประเภทพาฝัน จนมีการคัดเลือกนวนิยายที่โดดเด่นและมอบรางวัล เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเขียนเขียนมีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพทั้งรูปแบบและเนื้อหา พ.ศ. 2511 เกิดรางวัล ส.ป.อ. ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเชิดชูวรรณกรรมและผู้เขียนวรรณกรรมดีเด่นในรอบปีที่ผ่านมาของประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และปากีสถาน ทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมภายในประเทศ โดยวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลจะได้รับการพิจารณาตัดสินจากคณะกรรมการคัดเลือกแห่งชาติ หลังจากนั้นก็มีกรมมอบรางวัลให้กับวรรณกรรมดีเด่นอยู่เรื่อยมาจนเมื่อปี พ.ศ. 2522 ได้มีรางวัลซีไรต์ (S.E.A. Write) มีชื่อเต็มว่า รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (Southeast Asian Writers Award) เป็นรางวัลประจำปีที่ยกย่องนักเขียนใน 10 ประเทศสมาชิกแห่งประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน โดยวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลเป็นผลงานที่ได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวางและมีงานเขียนหลากหลาย ในปี พ.ศ. 2558 มีนวนิยายที่ได้รับคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน(ซีไรต์) ทั้งหมด 9 เรื่อง นวนิยายทั้ง 9 เรื่อง มีความโดดเด่นแตกต่างกัน ทั้งอารมณ์สะเทือนใจ กลวิธีการสร้างตัวละคร แนวคิดที่ต้องการสื่อ ฯลฯ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบของนวนิยายทั้ง 9 เรื่อง เพื่อศึกษาแนวการเขียนของนักเขียนว่านำเสนอเนื้อเรื่องผ่านองค์ประกอบของนวนิยายในลักษณะใดบ้างและมีลักษณะร่วมกันมากน้อยเพียงใด ทั้งยังเป็นแนวทางหรือประโยชน์ต่อผู้สนใจงานวรรณกรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากของนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง ได้แก่

1. กาหลมหรทีก ของ ปราปต์
2. จูติ ของ อุทิศ เหมะมูล
3. เนรเทศ ของ ภู กระดาษ
4. ประเทศเหนือจริง ของ ปองวุฒิ

5. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงรุ้ง ประเสริฐทรัพย์
6. รักในรอยบาป ของ เงามจันทร์
7. ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกต ของ วีรพร นิติประภา
8. หรือเป็นเราที่สูญหาย ของ จเด็จ กำจรเดช
9. หลงลบลืมสูญ ของ วิภาส ศรีทอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงองค์ประกอบประกอบของนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558
2. เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์วรรณกรรมประเภทนวนิยายที่มีคุณค่าต่อไป
3. ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารและนำไปบูรณาการกับการเรียนการสอน

วิธีการวิจัย

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมและศึกษานวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง
2. รวบรวมและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในนวนิยาย

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของนวนิยาย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปข้อมูลและกำหนดกรอบแนวคิดขึ้นมาเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าของนวนิยายจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. โครงเรื่อง คือ ลำดับเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน โดยมีปมปัญหาหรือปมขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
2. แนวคิด คือ สิ่งที่ผู้แต่งต้องการถ่ายทอดผ่านนวนิยาย
3. ตัวละคร คือ ผู้กระทำสิ่งต่าง ๆ ในเรื่องหรือเป็นผู้ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามโครงเรื่อง
4. บทสนทนา คือ การพูดคุยตอบโต้กันของตัวละคร
5. ฉากและบรรยากาศ คือ สถานที่หรือยุคสมัย รวมทั้งสภาวะแวดล้อมของเหตุการณ์ในเรื่อง
6. ท่วงทำนองแต่ง คือ ลักษณะการใช้ภาษาในนวนิยาย

3. ชั้นสรุปและอภิปรายผล

1. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย
2. นำเสนอผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

องค์ประกอบของนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง ในแต่ละด้านมีลักษณะดังนี้

1. ด้านโครงเรื่อง นวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีโครงเรื่องใหญ่เป็นแนวทางในการดำเนินเรื่องและมีโครงเรื่องย่อยเข้ามาช่วยในการดำเนินเรื่องเพื่อเสริมให้โครงเรื่องใหญ่ชัดเจนขึ้น ทั้งนี้โครงเรื่องของนวนิยายทั้ง 9 เรื่อง มีลักษณะใกล้เคียงกันด้านเนื้อหา คือ โครงเรื่องของนวนิยายทั้ง 9 เรื่องจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาครอบครัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นชีวิตปัจจุบัน เช่น เรื่อง กาลห่มหมวก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพระอนิจจาการที่เธอถูกกระทำจากคนในครอบครัวในอดีตส่งผลให้เธอมีพฤติกรรมรุนแรงเมื่อโตขึ้น, เรื่อง จูดี ที่มีโครงเรื่องใหญ่ คือ ปัญหาความแตกแยกของครอบครัว ปัญหาต่าง ๆ ในเรื่อง ซึ่งปรากฏในโครงเรื่องย่อย

2. ด้านแนวคิด นวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีแนวคิดที่ชัดเจนในทุก ๆ เรื่อง นอกจากนี้จะมีแนวคิดหลักแล้ว นวนิยายทั้ง 9 เรื่องยังมีแนวคิดรองที่สอดแทรกมาในเรื่อง แนวคิดรองมีหน้าที่สนับสนุนและสร้างความน่าสนใจแก่นวนิยาย ลักษณะของแนวคิดสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ปัญหาทางการเมือง ปัญหาสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม เช่น เรื่องประเทศเหนือจริง ที่มีแนวคิดหลักเกี่ยวกับการเมือง การต่อต้านรัฐประหารและแนวคิดรองสะท้อนให้เห็นทัศนคติของชนชั้นล่างที่เพิกเฉยต่อการเมือง, เรื่อง รักในรอยบาป ที่มีแนวคิดหลักคือ การขาดความรักความอบอุ่นจากคนในครอบครัวส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา, เรื่อง หลงลบลิ้มสูญ มีแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคมส่งผลให้ตัวละครเกิดพฤติกรรมที่ไม่ดี

3. ด้านตัวละคร ตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง สามารถแยกประเภทตัวละครได้เป็นตัวละครเอก ตัวละครรอง และตัวละครประกอบ ซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกัน

ตัวละครเอก คือ ตัวละครสำคัญที่ทำหน้าที่ดำเนินเรื่อง พบกลวิธีการสร้างตัวละครหลายมิติมากกว่า เนื่องจากตัวละครเอกมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างสมเหตุสมผลและปรากฏตัวบ่อยครั้ง ทำให้แสดงพฤติกรรมที่หลากหลาย ในขณะที่ตัวละครเอกที่มีลักษณะเป็นตัวละครมิติเดียวกับเพื่อนกัน แต่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมน้อย ตัวละครเหล่านั้นมีลักษณะที่ชัดเจนตั้งแต่ต้นเรื่อง ทั้งนี้พฤติกรรมของตัวละครเอกมีความสำคัญในการสร้างความสมจริงให้เนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการสื่อได้ชัดเจน

ตัวละครรอง คือ ตัวละครที่มีบทบาทรองลงมาจากตัวละครเอก มีส่วนให้เนื้อเรื่องดำเนินไปและมีส่วนช่วยให้ตัวละครเอกกระทำพฤติกรรมหรือภารกิจต่าง ๆ ในเรื่อง ลักษณะที่พบมากของตัวละครรอง คือ ตัวละครมิติเดียว ซึ่งเป็นเพราะตัวละครรองมีพฤติกรรมเพียงด้านใดด้านหนึ่งที่ช่วยเสริมให้ตัวละครเอกเด่นชัดขึ้นการปรากฏตัวในเรื่องออกมาเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมน้อย ทั้งนี้ตัวละครรองแบบหลายมิติก็พบบ้างเช่นกัน ตัวละครรองแบบหลายมิติมักมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการกระทำที่เกี่ยวข้องกับตัวละครเอกแต่ก็เสริมให้เนื้อเรื่องดำเนินไปได้อย่างสมจริงได้เช่นกัน

ตัวละครประกอบในนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง พบลักษณะตัวละครแบบมิติเดียวเหมือนกันทั้งหมด เพราะตัวละครประกอบปรากฏตัวในนวนิยายเพียงชั่วคราว มาเพื่อเพิ่มสีสันให้นวนิยายมีความสมจริง เพิ่มความสนุกสนานให้เนื้อเรื่อง ดังนั้นตัวละครประกอบจึงแสดงพฤติกรรมเพียงเล็กน้อยในเรื่อง

ตัวละครในนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีความเกี่ยวเนื่องกันด้านความคิดพลาดในชีวิต โดยเฉพาะตัวละครเอก มักมีปัญหาในการดำเนินชีวิต มีความขัดแย้งทั้งกับตนเอง กับตัวละครอื่น และกับสังคม ปัญหาที่ตัวละครเอกในนวนิยายทั้ง 9 เรื่องพบมักเป็นปัญหาที่พบเจอได้ทั่วไป โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ที่ตัวละครเอกในนวนิยายทั้ง 9 เรื่องต่างประสบปัญหาครอบครัวด้วยกันทั้งสิ้น เช่น ตัวละครเอกจากเรื่อง พิพิธภณท์เสียง “ผม” เป็นตัวละครหลายมิติที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะจากเดิมที่เป็นคนเรียบง่าย เมื่อเกิดความระแวงภรรยาของตน “ผม” ก็กลายเป็นคนน่ารำคาญและชอบเข้าไปก้าวก่ายชีวิตของภรรยาจนเกิดปัญหาครอบครัวในที่สุด, ตัวละครเอกจากเรื่อง หลงลบสมิสูญ “วิทย์” เป็นตัวละครเอกหลายมิติ วิทย์มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะตัวละครจากปัญหาครอบครัว เนื่องจากแม่ของวิทย์ไม่เข้าใจในสิ่งที่วิทย์ต้องการ ทั้งยังกดดันให้วิทย์ทำในสิ่งที่แม่ชอบ จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจากที่วิทย์เคยเป็นเด็กดีของครอบครัวกลายเป็นคนขาดความมั่นใจและเก็บตัว

4. ด้านบทสนทนา บทสนทนาในนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีส่วนทำให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์ขึ้น ดังนี้

บทสนทนาช่วยให้เรื่องดำเนินไปได้อย่างสมจริงเช่น บทสนทนาในเรื่อง เนรเทศ มีการใช้บทสนทนาภาษาอีสานเพื่อสร้างความสมจริงในเรื่อง มีคำว่า “อีพ้ออีแม่” “บักหล้า” “ช่อย” ฯลฯ

บทสนทนาช่วยในการดำเนินเรื่องแทนการบรรยาย เช่น เรื่อง ไล่เดือนดาบอดในเขาวงกต บทสนทนายาระหว่างปราณและซารียา ความว่า

“วงยังปราณ พี่จะไปแป็บเดียว / ยัง ๆ แต่สายโด้งละ ซารีต้องไปทำงานหรือเปล่า / ปายโน้นนะ แต่งานฉันไม่ค่อยอยู่งะไรนักรอก สั้งแผ่น ดูบุญชนิดหนอยไม่ต้องคอยประจำที่ร้านแล้วมีเด็กเฝ้า / พอกินมัย... / พออยู่ หนูยังมีค่าเช่าที่ที่บ้านทุกเดือนด้วย แล้วบางทีก็ยังมีงานโด้งอีกให้พวกฝรั่งเสส งานง่ายเงินดี ไม่รู้จะไปไหนก็พาไปวัดสุทัศน์ / ซารีหันมายิ้ม / พี่จำได้มัย เราชอบไปกันตอนเด็ก ๆ ...”

(วีรพร นิติประภา, 2559, หน้า 86)

จากบทสนทนาข้างต้นทำให้เห็นว่า ผู้แต่งใช้บทสนทนาแทนการบรรยายเรื่องราวของตัวละครเกี่ยวกับหน้าที่การงานและวิถีชีวิต

บทสนทนาช่วยในการบอกลักษณะตัวละครทั้งทางตรงและทางอ้อม และช่วยให้ผู้อ่านคลายในการอ่านมากกว่าการบรรยายความ เช่น เรื่อง รักในรอยบาป บทสนทนายาระหว่างเกาลัดกับนายคุณะ ปานเทพ

“เกิดอะไรขึ้นคะท่าน... ท่านหินเป็นอะไรไป...” เธอหันไปหา นายคุณะ ปานเทพ อย่างร้อใจ

“เขาแค่หลับไปเท่านั้น รออีกสักพักเขาก็จะตื่นขึ้นเองแหละ...”

“ท่านรู้ได้อย่างไรคะ ท่านทำอะไรกับท่านหิน...” เกาลัดถามอย่างตกใจ ครั้นเหลียวมองไปเห็นบานประตูที่ปิดสนิทเด็กสาวก็รู้ได้ทันทีถึงอันตราย

“เขาแค่ล้มตอกไม้... แล้วก็หลับไป...” นายคุณะ ปานเทพ พูดด้วยรอยยิ้ม

“ปล่อยให้เขาหลับเถอะ แล้วเรามาคุยกันดีกว่า... เธอต้องอยู่กับฉันคืนนี้ เป็นเมียฉัน... เหมือนที่แม่เธอเคยเป็นเมียฉันมาก่อน...” เขาพูดอย่างใจเย็น แต่ปลายเสียงของนายคุณะ ปานเทพ ลั่นสะท้านด้วยแรงราคะและความสามใจ เกาลัดตกตะลึงกับถ้อยคำเหล่านั้นเสียจนพูดอะไรไม่ออกสีหน้าทั้งหวาดกลัวและเกลียดชัง

“ไม่ต้องทำหน้าอย่างนั้นหรอก ฉันเป็นยิ่งกว่านั้นอีก... ฉันต้องยอมเป็นสาวตกรขายนิยมเพื่อให้ได้ตัวเธอมาอยู่กับฉันที่นี้ในวันนี้ ดังนั้นแล้วอย่าหวังเลยว่าฉันจะปล่อยเธอไป...” นายคุณะ ปานเทพ กล่าวอีกอย่างเยือกเย็นพลงเริ่มถอดเสื้อผ้าสีขาวออกจากร่าง

“ชุดขาวไม่เหมาะกับคนชู้อย่างฉัน ฉันจะทำกับเธอราวกับเป็นเด็กทารกที่เปลือยเปล่า...”

(เงาจันทร์, 2558, หน้า 317-318)

บทสนทนาข้างต้นทำให้เห็นถึงนิสัยของตัวละครคือ นายคุณะ ปานเทพ ว่าเป็นคนชั่วร้าย ใช้เด็กและคนแก่เป็นเหยื่อล่อเพื่อจะได้ตัวเกาลัดมาเป็นของตนเอง

5. ฉาก นวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีกลวิธีการสร้างฉาก 2 กลวิธี ได้แก่ ฉากจริงและฉากสมมุติ โดยฉากทั้งสองประเภทสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและช่วยเสริมให้เนื้อเรื่องมีความชัดเจนขึ้น

อย่างไรก็ตามนวนิยายทั้ง 9 เรื่องพบกลวิธีการสร้างฉากสมมุติมากกว่าฉากจริง เพราะฉากต่าง ๆ ที่ปรากฏส่วนใหญ่มาจากจินตนาการของผู้แต่ง ฉากสมมุติจึงสร้างความสมจริงใน

ลักษณะของการบรรยาย การพรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพได้อย่างอิสระไม่จำกัดอย่างฉาบฉวยจริง เช่น เรื่อง จูดี ได้บรรยายถึงลักษณะของเขาภาษา ซึ่งเป็นการแต่งสร้างขึ้นเพื่อความสมจริง และสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง, เรื่อง นเรทศ ได้บรรยายถึงฉากในเรื่องเล่าตำนานพื้นบ้านของภาคอีสานซึ่งไม่ได้มีสถานที่จริง เกิดจากจินตนาการของผู้เขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจเนื้อเรื่องมากขึ้น

ส่วนฉากจริง ผู้แต่งสามารถใช้กลวิธีในการถ่ายทอดฉาก ทั้งการบรรยาย การพรรณนาได้สมจริงและตรงตามสถานที่ที่มีอยู่จริงในโลก เช่น เรื่อง กาลหมหรรทิก ได้กล่าวถึงเขาวราช ซึ่งเป็นสถานที่จริงที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องและช่วยเสริมความรู้สึกเป็นจริงเป็นจังให้แก่ผู้อ่านได้ดี

6. ท่วงทำนองการแต่ง ท่วงทำนองแต่งหรือการใช้ภาษาในนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีความโดดเด่นและถ่ายทอดอารมณ์ สื่อความหมาย สื่อแนวคิดของเรื่องออกมาได้อย่างชัดเจน มีการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการถ่ายทอด ทั้งการใช้บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร การใช้ภาพพจน์ การใช้เครื่องหมาย วรรคตอน เพื่อเพิ่มความเข้าใจเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาถิ่น ภาษาสุภาพ ภาษาปาก ภาษาตามยุคสมัย เพื่อสร้างความสมจริงและความน่าสนใจให้กับเรื่อง เช่น เรื่อง กาลหมหรรทิก มีการใช้กลอนกลบทเข้ามาสร้างความน่าสนใจให้เนื้อเรื่อง, เรื่อง จูดี เป็นเรื่องที่เกิดในท้องถื่นอีสาน ทำให้ผู้แต่งใช้ภาษาอีสานสอดแทรกเข้ามาในบทสนทนาของตัวละคร ทำให้เนื้อเรื่องสมจริง, เรื่อง นเรทศ มีท่วงทำนองแต่งหรือการใช้ภาษาที่มีเอกลักษณ์ เช่น “สายขนมองออกไปด้านนอกหน้าต่างรถอีกครั้งและจับจ้องแสงแดดหย็องแหย้งที่กำลังโลมเลียป้ายต่าง ๆ” จะเห็นลักษณะการใช้คำวิเศษณ์โดยไม่คำนึงถึงความหมายแต่เน้นที่การสื่อความ มีการใช้ทั้งบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร เข้ามาช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจ เนื้อเรื่อง เข้าใจเหตุการณ์ในเรื่องได้ชัดเจน

อภิปรายและสรุปผล

นวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่องเป็นนวนิยายที่มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ในด้านโครงเรื่อง มีโครงเรื่องใหญ่ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวละคร นำไปสู่โครงเรื่องย่อยดังที่ถูกลบ มัลลิกะมาส (2546, หน้า 106) ได้กล่าวไว้ว่า โครงเรื่องที่ดีโดยทั่วไปจะต้องประกอบด้วยปัญหาข้อขัดแย้ง ซึ่งอาจเป็นด้านพฤติกรรม ด้านสภาพเหตุการณ์ ด้านอารมณ์ของตัวละคร และโครงเรื่องรองหรือโครงเรื่องย่อย เป็นโครงเรื่องที่สนับสนุนโครงเรื่องใหญ่

ให้เด่นชัดขึ้น นอกจากนี้ลักษณะโครงเรื่องในนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่องยังสอดคล้องกับ มิ่งฟ้า พึ่งรัตนเมงคผล (2551) ศึกษาเรื่อง วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ : การวิเคราะห์โครงเรื่องและกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่องโครงเรื่องและกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่อง ซึ่งพบว่าภายในโครงเรื่องประกอบด้วยการศึกษาความขัดแย้ง รูปแบบของโครงเรื่อง โครงเรื่องรองและแนวคิด ในส่วนของกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่องนั้นประกอบด้วย กลวิธีการเล่าเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง กลวิธีการสร้างความสนใจใคร่รู้ และกลวิธีการจบเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการสร้างโครงเรื่องมีความขัดแย้งทั้งภายในและภายนอก รูปแบบโครงเรื่องประกอบด้วยจุดเริ่มเรื่อง จุดเริ่มต้นของปัญหา จุดวิกฤติ ปัญหาเริ่มคลี่คลาย และจุดจบของปัญหา

ด้านแนวคิด นวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีลักษณะของแนวคิดสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาของสังคมในปัจจุบัน สอดคล้องกับภณิดา จิตนุกูล (2547) ได้ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในเรื่องสั้นและนวนิยายของ ศิลา โคมฉาย พบว่าเสนอแนวคิดได้น่าสนใจเหมาะสมและมีคุณค่าสอดคล้องกับยุคสมัยในสังคมดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและความเชื่อ และแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

ด้านตัวละคร นวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่องสามารถแยกประเภทตัวละครได้เป็นตัวละครเอก ตัวละครรอง และตัวละครประกอบ ซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับวิมลมาศ ปชชากุล (2542) การวิเคราะห์ตัวละครเอกในนวนิยายไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2475–2488 พบว่ามีตัวละครเอกประเภทน้อยลักษณะและตัวละครเอกประเภทหลายลักษณะ ซึ่งในงานวิจัยพบลักษณะตัวละครเอกที่มีทั้งมิติเดียว (น้อยลักษณะ) และหลายมิติ (หลายลักษณะ) เช่นกัน ทั้งยังมีส่วนช่วยให้นวนิยายสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วิมิดา บำรุงไทย (2544, หน้า 131–132) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ตัวละครหลายมิติ คือ ตัวละครที่มีความซับซ้อนทางอารมณ์ ผู้แต่งจะเขียนให้ผู้อ่านได้รู้จัก ตัวละครนั้น ๆ ในหลายแง่มุมตัวละครจึงดูสมจริง ส่วนตัวละครมิติเดียว ส่วนใหญ่เป็นตัวละครที่มีบทบาทน้อย จึงเป็นธรรมดาที่ผู้อ่านจะได้อ่านหรือเห็นถึงนิสัยใจคอไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน

(ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง ที่มีทั้งตัวละครหลายมิติ มีบทบาทมาก มีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมอย่างสมเหตุสมผล ตัวละครมิติเดียวที่มีบทบาทน้อยกว่า การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมจึงน้อยตามไปด้วย

ด้านบทสนทนา นวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่องนั้นมีความสอดคล้อง ตามที่ กุหลาบ มัลลิกะมาส (2546, หน้า 115) ได้กล่าวไว้โดยสรุปว่า บทสนทนาของตัวละคร มีวัตถุประสงค์ในการใช้บทสนทนาในการแต่งคือ เพื่อช่วยดำเนินเรื่องแทนการบรรยาย ของผู้เขียน เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของตัวละคร ช่วยให้วิธีการ ดำเนินเรื่องไม่ซ้ำซาก สร้างความสมจริง และทำให้เรื่องราวน่าสนใจ น่าอ่าน มีชีวิตชีวขึ้น ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับ เขียวภา มุลเจริญ (2558) ได้ศึกษาวรรณศิลป์ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญใน นวนิยายชุด สุภาพบุรุษจุฑาเทพ พบว่า บทสนทนามีความสมจริง สอดคล้องกับบุคลิก ตัวละครและภาวะอารมณ์ของตัวละครในแต่ละเหตุการณ์ ซึ่งนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือก เข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีบทสนทนาที่ช่วยให้เรื่องดำเนินไปได้อย่างสมจริง ทั้งยังมีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่อง แทนการบรรยาย ช่วยในการบอกลักษณะตัวละครทั้งทางตรงและทางอ้อม

ด้านฉาก นวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีการสร้างฉากทั้งฉากจริงและ ฉากสมมุติและนำเสนอฉากได้อย่างสมจริง สอดคล้องกับตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่อง ตามที่ วนิดา บำรุงไทย (2544, หน้า 141-148) กล่าวว่าฉาก เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่าง หนึ่งของนวนิยาย คือ เป็นสถานที่ ยุคสมัย รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เกิดเหตุการณ์ทั้งหมด และเหตุการณ์ต่าง ๆ ฉากมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศของนวนิยาย และฉากที่มีประสิทธิภาพต้องเสริมสร้างบรรยากาศในเรื่อง เพราะฉากเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เนื้อเรื่อง ดูสมจริงยิ่งขึ้นทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ในเรื่องได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ทั้งวงทำนองแต่งในนวนิยายที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายรางวัลวรรณกรรม สรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2558 ทั้ง 9 เรื่อง มีความโดดเด่นและ ถ่ายทอดอารมณ์ สื่อความหมาย สื่อแนวคิดของเรื่องออกมาได้อย่างชัดเจน มีการใช้กลวิธี ต่าง ๆ ทั้งการใช้บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร การใช้ภาพพจน์ต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรค ตอน เพื่อเพิ่มความเข้าใจเนื้อเรื่อง ในการถ่ายทอด มีความสมบูรณ์และเป็นลักษณะเฉพาะ ตัวของผู้แต่งแต่ละคน ในการเลือกใช้คำ และการใช้โวหาร ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของ

นวนิยาย ดังที่ วนิดา บำรุงไทย (2544, หน้า 149–157) กล่าวว่า ท่วงทำนองเขียน คือ การใช้ภาษาเรียบเรียงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของผู้แต่งในการเลือกสรรภาษา ทั้งการใช้คำและการใช้โวหาร กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และคล้อยตามเนื้อหาในเรื่อง ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการถ่ายทอดการแสดงออกจากผู้แต่งมายังผู้อ่าน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับเนตรทราย คงอนุวัฒน์ (2550) ได้ศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในนวนิยายของ วัฒน์ วรลยางกูร พบว่า ผู้แต่งมีการใช้ภาษาสร้างจินตภาพ ใช้โวหารภาพพจน์ในการเล่าเรื่องได้ดี ส่งผลให้เรื่องมีความสมบูรณ์

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พูนพงษ์ งามเกษม คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาที่ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการของบุคลากรด้วยความปรารถนาดี ขอขอบคุณทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณคณะศิลปศาสตร์ ประจำปี พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้อนุมัติงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทยทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่มีประโยชน์ด้วยความเต็มใจ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมา ทั้งนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจสำคัญในการทำงาน คุณค่าและคุณประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ ขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2546). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เงาจันทร์. (2558). *รักในรอยบาป*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: แพรวล้านกพิมพ์.
- จเด็จ กำจรเดช. (2558). *หรือเป็นเราที่สูญหาย*. กรุงเทพฯ: ผจญภัย.
- จิรัฐ ประเสริฐทรัพย์. (2556). *พิพิธภัณฑสถาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: แซลมอน.
- เนตรทราย คงอนุวัฒน์. (2550). *ศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในนวนิยายของ วัฒน์ วรลยางกูร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- ปราบต์. (2558). *กาหลมหารึก*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ปองวุฒิ. (2558). *ประเทศเหนือจริง*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ภณิดา จิตนุกูล. (2547). *วิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในเรื่องสั้นและนวนิยายของศิลา โคมฉาย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

ภู กระดาษ. (2559). *เนรเทศ*. กรุงเทพฯ: มติชน.

มิ่งฟ้า พึ่งรัตน์มงคล. (2551). *วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์: การวิเคราะห์ โครงเรื่องและกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่อง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

เยาวภา มูลเจริญ. (2558). *การศึกษาเชิงวรรณศิลป์ในนวนิยายชุดลุ่มภูบุรุษจุฑาเทพ โดย ณาตราและคณะ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

วนิดา บำรุงไทย. (2544). *ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิภาส ศรีทอง. (2558). *หลงลืมสูญ*. กรุงเทพฯ: สมมติ.

วิมลมาศ ปฤษฎากุล. (2542). *การวิเคราะห์ตัวละครเอกในนวนิยายไทยตั้งแต่ พ.ศ.2475-2488*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

วีรพร นิติประภา. (2559). *ไล่เดือนตาบอดในเขาวงกต*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มติชน.

ชิงอร สุพันธุ์วนิช. (2555). *วรรณกรรมวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.

อุทิศ เหมาะมูล. (2558). *จุดติ*. กรุงเทพฯ: มติชน.